

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 77P/60/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124205121
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Vojteková Fejérová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124205121.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Andreou Vojtekovou Fejérovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov matky: C. B., zomretej dňa 01.08.2010, a otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, za účasti poručníčky D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, F. D. F. G., o návrhu H. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, I., o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Maloletá A. B., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti H. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Nové Mesto nad Váhom, t.č. E. XXXX/XX, I., ktorý bude maloleté dieťa zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok.

II. Otec maloletej A. je povinný prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vždy do 15-teho dňa v kalendárnom mesiaci vopred, k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Súd zbavuje poručníka D. E., nar. XX.X.XXXX, tr. bytom J. K. XXX/XX, I., výkonu funkcie nad mal. A. B., nar. XX.X.XXXX.

IV. Súd maloletej A. B., nar. XX.X.XXXX, ustanovuje za poručníka H. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Nové Mesto nad Váhom, t.č. E. XXXX/XX, I., ktorý je oprávnený mal. zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, bez vykonávania osobnej starostlivosti o mal. dieťa. Na úkony, ktoré nie sú bežné je potrebné schválenie súdu.

V. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, a pri zastupovaní maloletej je povinný každý rok vždy k 30.6. a k 31.12. podávať súdu správy o maloletej a o nakladaní s jej majetkom.

VI. Zrušuje sa Rozsudok OS Nové Mesto nad Váhom č.k. NM-5P/50/2020-28 zo dňa 19.5.2021, vo výroku I., II., III., IV., V.

VII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Tunajší súd Uznesením č.k. 77P/60/2024-32 zo dňa 04.05.2024 začal konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B..

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom H. E., D. E., maloletej A., oboznámením pripojeného spisu tunajšieho súdu 77P/77/2024, 77P/40/2024, 77P/23/2024, 77P/24/2024, 5P/50/2020, 5P/49/2020, pričom zistil tento skutkový stav:

3. Roman Kušnier pri výpovedi uviedol, že chce, aby maloletá zostala u nich, všetko je v poriadku. Jeho zdravotný stav je dobrý, aj zdravotný stav maloletej. Maloletá je cez týždeň na internáte a cez víkend je v jeho domácnosti. Uviedol, že súhlasí s tým, aby vykonával poručníka maloletej.

4. Maloletá Erika pri svojej výpovedi uviedla, že by chcela byť v starostlivosti brata H. E..

5. Otec v písomnom vyjadrení uviedol, že súhlasí so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti H. E..

6. Maloletá A. pochádza z matky neb. C. B., a otca C. B.. Otec sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Bol právoplatne odsúdený rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2T/34/2019-452 zo dňa 12.09.2019 na trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopúšťal na sestre mal. Eriky - mal. L., nar. XX.XX.XXXX. Predpokladaný koniec výkonu trestu má 07.02.2026.

7. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019 bola maloletá A. spolu so svojou mal. sestrou L. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti D. a M. I.. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. Eriky sumou 40,- Eur mesačne.

8. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8P/25/2019-31 zo dňa 16.07.2019 bol otcovi pozastavený výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. A.. Maloletej bol ustanovený poručník Obec Čachtice, ktorému bola uložená povinnosť zabezpečovať jej výchovu, zastupovať ju, spravovať jej majetok a nakladať s ním v bežných veciach ako aj preberať finančné prostriedky, ktoré maloletej prináležia. Súd zároveň v rozhodnutí zadefinoval rozsah majetku mal. Eriky a poručníkovi uložil povinnosť dva krát do roka predložiť správu o nakladaní s ním.

9. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom Rozsudkom č. k. 5P/50/2020 - 28 zo dňa 19.05.2021, maloletej A. ustanovil poručníka v osobe D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. D. F. G., C. XX, ktorej uložil povinnosť zabezpečovať o maloletú osobnú starostlivosť, zastupovať ju, spravovať jej majetok a nakladať s ním v bežných veciach, inak len so schválením súdu a preberať finančné prostriedky, ktoré maloletej prináležia. Poručníčke D. E. uložil povinnosť vždy k 31.03. a 30.09. kalendárneho roka predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom mal. A.. Uvedeným rozsudkom bola zrušená náhradná osobná starostlivosť, do ktorej bola mal. A. zverená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019. Otcovi súd uložil povinnosť prispievať na výživu mal. Eriky sumou 40,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám poručníčky maloletej. Stretávanie otca s mal. Erikou súd neupravil.

10. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 77P/76/2023-7 zo dňa 27. 11. 2023 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým D. E., nar. XX.XX.XXXX, uložil povinnosť odovzdať maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Myjava, Brezovská 473/3, Myjava. Čas trvania neodkladného opatrenia súd určil na 6 mesiacov od odovzdania dieťaťa do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Myjava, Brezovská 473/3, Myjava.

11. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 77P/23/2024-11 zo dňa 11.03.2024 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú A. dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti H. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, I. s tým, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

12. Podľa § 44 ods. 1 a 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

13. Podľa § 45 ods. 1 až 9 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

14. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má

právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 65 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 39 ods. 1 Zákona o rodine k súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič. Podľa ods. 2 ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka. Podľa ods. 3 súd rozhodol o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k obidvom rodičom alebo k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu opatrovníka podľa § 60. Podľa ods. 4 vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

18. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine v platnom znení ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Podľa ods. 2 poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Podľa ods. 3 ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

19. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu. Podľa ods. 2 za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov. Podľa ods. 3 ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu. Podľa ods. 4 do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

20. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že je v záujme maloletej A., aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti H. E.. Otec s takýmto postupom súhlasil. Maloletá toho času býva v domácnosti brata. V domácnosti H. E. sú zabezpečené veci potrebné pre starostlivosť o maloletú, maloletá vyslovila názor, aby bola zverená do starostlivosti brata. H. E. spĺňa stanovené predpoklady pre zverenia maloletej do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti H. E. je v najlepšom záujme maloletej.

21. Z vyššie uvedených dôvodov súd podľa § 45 Zákona o rodine zveril maloletú A. do náhradnej osobnej starostlivosti H. E..

22. V súlade s § 45 ods. 7 a 8 Zákona o rodine súd určil otcovi výživné na maloletú sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu. Otec je vo výkone trestu, kde má zníženú možnosť získania príjmu.

23. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že, matka maloletej zomrela, otec maloletej sa nachádza vo výkone trestu, Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8P/25/2019-31 zo dňa 16.07.2019 bol otcovi pozastavený výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. A.. Súdom ustanovená poručníčka D. E., sa toho času o maloletú nezaujíma, maloletú nekontaktuje. Vzhľadom na to, že maloletá A. nemá zákonného zástupcu v osobe rodičov, pretože matka maloletej zomrela a otcovi súd pozastavil výkon rodičovských práv a povinností, pričom ustanovená poručníčka sa o maloletú nezaujíma a nevybavuje záležitosti maloletej, bolo jej potrebné ustanoviť podľa § 39 ods. 2 a § 56 ods. 1 Zákona o rodine iného poručníka. V danom prípade súd v súlade s § 57 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine ako poručníka maloletej ustanovil brata maloletej H. E., ktorému bola maloletá A. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Z dokazovania vyplynulo, že H. E. bude vykonávať funkciu poručníka v najlepšom záujme maloletej, tento s ustanovením za poručníka súhlasil. Ustanovený poručník bude maloletú zastupovať a spravovať jej prípadný majetok, tiež podávať každý rok správu o maloletej a o nakladaní s jej majetkom. Súd zároveň zbavil poručníka D. E. výkonu funkcie nad mal. A..

24. Súd z vyššie uvedených dôvodov zrušil Rozsudok OS Nové Mesto nad Váhom č.k. NM-5P/50/2020-28 zo dňa 19.5.2021, vo výroku I., II., III., IV., V.

25. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trenčín písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.

Pokiaľ nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie, resp. na nariadenie výkonu rozhodnutia.